

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : สภาวการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ชื่อผู้เขียน : วาสนา นิสโร (นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ)

การศึกษาเรื่อง สภาวการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑). เพื่อศึกษาสภาวการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา ๒). เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมอย่างถูกต้องโดยทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กเยาวชนและประชาชนทั่วไป ในพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน ๘๐๐ คน โดยการใช้แบบสอบถามและใช้สถิติพรรณนาในการอธิบายลักษณะข้อมูล

ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีสภาวการณ์ทางวัฒนธรรมในด้านต่างดังนี้

๑ เด็กและเยาวชน ด้านครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่อบอุ่น ครอบครัวสามารถเป็นที่ปรึกษาและอบรมสั่งสอน ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุคคลในครอบครัว เมื่อมีเวลาว่างสามารถไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่บ้าง **ด้านศาสนา** กลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดยังเชื่อในเรื่องการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ยังมีความศรัทธาในพระศาสดาในศาสนาที่ตนนับถือ แต่ก็ยังมีบางส่วนที่คิดว่ากิจกรรมบางอย่างทางศาสนา ควรมีการปรับปรุงให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป **ด้านสื่อ** เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ชอบไปโรงเรียนและรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ชอบหนีโรงเรียนเรียน และกว่าครึ่งที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาค้นคว้า **ด้านการบริโภค** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังนิยมบริโภคอาหารพื้นบ้าน เช่น ข้าวยำ มูตู ซึ่งเป็นอาหารในท้องถิ่น นิยมซื้อสินค้าตามร้านสะดวกซื้อ กล้าที่จะปฏิเสธเมื่อมีคนชวนดื่มเหล้า สูบบุหรี่ และเสพสารเสพติด แต่ยังคงคบเพื่อนที่มีนิสัยดื่มเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนัน บางส่วนยังอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีคนดื่มเหล้า สูบบุหรี่และเสพสารเสพติด **ด้านการทำงาน** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจในอาชีพของครอบครัว เชื่อว่าตนเองเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และคิดว่าการเรียนจบปริญญาตรีเป็นการประกันอาชีพที่มั่นคง แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ยังไปโรงเรียนสาย และบางส่วนยังทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย

๒ ประชาชนทั่วไป ด้านครอบครัว กลุ่มตัวอย่างกว่า ๒ ใน ๓ เชื่อว่าครอบครัวเป็นที่ปรึกษาและเป็นที่พึ่งให้กันและกัน เชื่อว่าครอบครัวตนเป็นครอบครัวที่อบอุ่น มักจะแสดงความชื่นชมเมื่อสมาชิกทำสิ่งที่ดีและกว่า ร้อยละ ๔๐ ครอบครัวมักแสดงความรักระหว่างกัน เช่นการกอด จูบหอมแก้ม จูบมือ มีกิจกรรมไปเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ การไปวัด โบสถ์และมัสยิด **ด้านสื่อและการเรียนรู้** กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ ๖๖ ใช้โทรศัพท์มือถือในชีวิตประจำวันและ ๒ ใน ๓ ชอบดูข่าวสารทางโทรทัศน์ และสามารถแนะนำลูกหลานหรือคนในครอบครัวให้เลิกบริโภคสื่อประเภทต่างๆ ขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่าง ๑ ใน ๓ ชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวันและติดตามข่าวสารทางเว็บไซต์ และกว่าร้อยละ ๓๙ มีความสนใจที่จะชมการแสดงพื้นบ้าน เช่น ดิเกฮูลู มโนราห์ **ด้านศาสนา** กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ ๗๓ ยังเชื่อในเรื่องของการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว กลุ่มตัวอย่าง ๒ ใน ๓ เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา และเชื่อว่าตนเองมีความอดทนอดกลั้นต่อความโกรธหรือไม่พอใจ กว่าร้อยละ ๕๙ มีความศรัทธาในผู้นำศาสนาในชุมชนที่อาศัยอยู่ และกว่าร้อยละ ๕๘ เชื่อในตัวผู้นำศาสนาว่าจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต และร้อยละ ๖๐ คิดว่ากิจกรรมทางศาสนาบางอย่างควรมีการปรับปรุงให้เข้ากับยุค

สมัยที่เปลี่ยนแปลงไป **ด้านการบริโภค** กลุ่มตัวอย่าง ๒ ใน ๓ นิยมทานอาหารพื้นบ้านหรืออาหารประจำถิ่น กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งได้ศึกษาข้อมูลหรือรายละเอียดก่อนเลือกซื้อสินค้า และกว่าร้อยละ ๓๗ มักเลือกซื้อสินค้าตามร้านสะดวกซื้อขณะเดียวกันยังมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนร้อยละ ๑๓ มีการดื่มเหล้า และยังมีกลุ่มตัวอย่างถึงร้อยละ ๙ มีการเล่นการพนันหรือหวย **ด้านการทำงาน** กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ ๗๕ มีความภาคภูมิใจในอาชีพของครอบครัว และกว่าครึ่งต้องการสืบทอดหรือให้มีผู้สืบทอดอาชีพของครอบครัว ร้อยละ ๗๔ เชื่อว่าตนเองเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต และเชื่อมั่นว่าการทำงานในท้องถิ่นก็สามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตได้ ร้อยละ ๖๙ ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๔๙ คิดว่าฐานะทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องกำหนดความสุขในชีวิต และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๓๖ มักไปถึงที่ทำงานสาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีประเด็นที่จะเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาวการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา ซึ่งได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน ควรมีบทบาทในด้านดังต่อไปนี้

๑. ครอบครัว ควรให้ความสนใจกับบุตรหลานในการพูดคุยได้ในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวของวัยรุ่น บิดามารดาควรที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศให้บุตรหลานเข้าใจได้อย่างถูกต้อง สื่อต่างๆ ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่ไม่เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรมีการเฝ้าระวังสอดส่องดูแลบุตรหลานของตนเอง การใส่ใจในเรื่องการคบเพื่อน การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมให้เหมาะสมภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทย และบิดามารดาควรสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีที่อบอุ่นในระหว่างบิดามารดาและบุตร ไม่ควรเลี้ยงดูวัยรุ่นแบบปล่อยปละละเลย และจะต้องยอมรับในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ เพื่อจะช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

๒. สถาบันการศึกษา ควรสอดส่องดูแลในการใช้สื่อของวัยรุ่น การสนับสนุนให้วัยรุ่นรู้จักใช้เวลาว่างนอกเวลาเรียนให้เป็นประโยชน์ ควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้วัยรุ่นได้ใช้เวลาร่วมกันอย่างมีคุณค่า บ้านและโรงเรียนควรมีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูวัยรุ่นร่วมกัน

๓. หน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมนโยบายและการปฏิบัติ ในเรื่องการปลูกฝังทัศนคติที่เหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทย การมีมาตรการที่ชัดเจนในการกำกับทิศทางของสื่อ การควบคุมสื่อและการควบคุมหอพักรวมทั้งการส่งเสริมสถาบันครอบครัว สถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมในการดูแลเยาวชนร่วมกัน ภายใต้ระบบประชาธิปไตยในชุมชน